

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponta, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Egy sorban... Hirdetés...
Kéziratok visszaküldésének nem adunk.

Milán legújabb szereplése.

— Belgrádi levél. —

Mindazon balfogások között, a miket Milán király tragikomikus véget ért uralodásának majdnem két évtizede alatt elkövetett, ma már alig kételkedik benne bárki: a legvégzetesebb hibát akkor követte el, a midőn lemondva fejedelmi jogainak legerősebb postulatumairól s ezek között 56 képviselőnek a skupstinába való kinevezésnek öt illető törvényes fejedelmi jogairól, — a heves vérmérsékletű s felforgatásra praedestinált szerb népek oly kaliberű alkotmányt adott, a melyt civilizált államok fejedelmei is csak fokozatosan, a körülmények és hejzettek beható mérlegelése után adtak meg népeiknek.

Az alkotmányos aerának legelső áldozata maga annak megteremtője, Milán király lett. Mert a míg egyrészt föltétlenül uralomra jutott az antidinastikus és orszobarát érzelmekkel saturált radikális párt, addig a jelzett fejedelmi jogok feladása által a királypárti haladók teljesen, a liberális — és kétségtelenül Szerbia legintelligensebb elemeit felőlő — párt nagy része pedig skarbba tétetett.

Es ezel Milán — a midőn egy loyális, népének boldogságára, politikai és anyagi föllendülésére irányuló actus által ingadozó trónját megerősíteni vélte, — fegyvert adott legelkeseredettebb ellenségei kezébe, mit nem is késtek ezek mellé szegezni.

Milán elbukott, Natalia, a bosszútól libegő Natalia ujongott, és a trónrajutott gyermekkirály — elfogult szívvel, zokogva lépett őseinek babér és töviskoszorúja örökébe.

A boldogtalan gyermekkirály arcáról korántsem száradt még le a köny. Latnia kell, mint foly a küzdelem egyrészt a minden tekintetben felülemelkedő sértett anya és apa, másrészt az apakirály és az öt kebiéből származott szerb nép között. Sejtii avagy tudja már, hogy e küzdelemnek ő fog áldozatul esni, s vele összeomlik a hajdan oly népszerű Obrenovits-dynastia.

Mert ne áttassuk magunkat; az uralkodó dynastia léte alá van ásva. Érzelmek megoszolhatnak trón és nép között, ám a jövő látképét élénk tarják a megcáfolhatatlan tények.

Ma még folytatja Milán a meddő küzdelmet, az élethalál harcokat a feizak-

latott elemekkel, de a küzdelem végeredménye reá nézve legkevésbé sem kecsegtet.

A nép meghajlik az ellenség előtt, ha ez őt legyőzi, — esetleg a békejót is elfogadja tőle; de a legyőzött fölényét sohasem ismeri el, legkevésbé pedig az olyanét, a ki tradíciója rovására és minduntalan változó egyéni izléséből meríti tetteinek impulzusait.

Ilyen legyőzött, változó egyéni izléseit követő, megbízhatlan politikus volt pedig Milán király kifelé úgy, miként befelé.

Mert ha ez nem lett volna, úgy akkor, midőn trónjáról lemondani kénytelen vala, — bizonyára támogatták volna őt az érdekeltek, küthatalmak, a lemondás kényszere ellenében.

A szerbek őt egyszerűen gyávnak deklarálták, a ki nem méltó Milos örökére. A kifejezett gyávaság előtt pedig meg nem hajolnak még a — szerbek sem.

Mindent egybevéve tehát az a kétes szerep, melyet Milán utolsó operett-szerű fellépése által a politikai küzdelemben játszik, nemcsak kétes értékű, de kockára teszi még a Szerbiával legálább hivatalos alakban fenntartott jó viszonyt, annyival is inkább, miután Ausztria-Magyarország rovására játsza újabb szerepét; ama általános, a mérvadó, valamint egyéb helyeken és néprétegekben tápiált balhít uralkodván Szerbiában, mintha az exkirály még oly oktan cselekményét, a mi diplomatiánk inspirálná.

Nem válnak tehát csatlakozni abban a fölvetésünkben, mikép Milán legújabb bécsi utján továbbí politikai szereplésére nézve határozott directívák nyerend külügyi hivatalunkban oly értelemben, hogy az utóbbi határállomány folytán amugy is élére állított helyzetet ne súlyosbítsa szereplési viszketegevel.

Es egy ily jóakaratu intelem nagyon is helyéu lesz. Nem annyira azért, mintha a Száván tuli nyugtalan elemek berzenkedéséitől, avagy egy általuk siettetendő európai confagrációtól kellene a szerbeknek miatta tartanunk, hanem csupán azért, mert itt az idő és főúte tanacosos volna, ha diplomatiánk végre valahára emancipálná magát attól a világszerte hangoztatott s reánk nézve legkisebb haszonnal sem járó vádaktól,

amelyek a Milán ex-királyval való solidaritást kürtölik.

Az az ember, skinek egész szereplésében az ingatagság, a megbízhatlanság eleven prototypje jutott mindenha kifejezésre, — aki szövetkezett ellenségeivel, hogy velük megverje barátait, — radikálisok és liberálisok között antichambrirozva, kezét nyújtott egy Pasicnak és elasztotta Garasanint, azt a Garasanint, aki Szerbiában inponálni s hazájának kifelé tekintélyt szerezni tudott — mondjuk ez az ember, ez a Milán nekünk a jövőben csak ártani, használni semmiesetre sem fog.

Es akkor talán könnyítve volna a gyermekkirály sorsán is.

Beltöldi hírek. Kossuth huga, Rutikayné urnó elhagyta Pellerdet, hol két hetet töltött rokona, Brázy Kálmán vendégszerető házában s Zomborba utazott. — Mikes Kelemen emlékezete. Mikes Kelemen születésének 200 ik évfordulóját aug. 17-én hargversenyvel és táncmulatsággal fogják megünnepeelni Zagonban, az első magyar humorista szülőföldjén. Az emléktáncban Szentkereszty Irén báróné és Bálat Gabor is részt vesz — Dr. Erődi Béla tankerületi főigazgatónak a budai Ferencz József nevelőintézet igazgatójává való kinevezetése ellen a „Magyar Állam” keddi számban hevesen tiltakozik. Tiltakozást arra épiti, hogy dr. Erődi Béla szabadkőműves és így katolikus internatus elere ki nem nevezhető. — Az állam pénzfelésege. Az „O. É.” írja: A pénzügyminiszterium az egyes bankokkal és pénzüzetekkel elhelyezett betéteket, tekintettel a július hóban esedékessé vált nagy szelvény-fizetesekre, részben felmondta, de mivel időközben a pénztarak ismét nagy többletet mutatnak fel, aug. hóban a betétek ismételődni foganak. — A k i v i á l t i t e l e k e s h o n y e d t i z z e t e k. A Ludovika-akadémia e héten 112 tartalékos honvédtiszt és tiszteljes tesztelgesítési vizsgálatot. Harom bizottság előtt folynak a szóbeli vizsgálatok s eltaranak e hó végéig. Az eddigi eredmény nemcsak kielégítő, de valóban meglepő. — A r a n y a D u n á b a n. Pozsonyban az a hír terjedt el, hogy aranytaláltak a Dunában. Az állandó hid építésénél ugyanis oly erőzes talajra találtak 19 méternyi mélységben, mely állítólag aranyat tartalmaz. A Duna medréből ily ercezt nagy mennyiségben hozták felszínre s meg fogják vizsgálni.

Külföldi hírek. Francia és német orvosok harca. A nemzetközi orvosi kongresszus a jelen évben, a múlt évi washingtoni megállapodások értelmében tudvalegőleg Bernben lesz. A francia orvosok körében már jó ideje izgalomteljes vita indult meg a fölött, elmenjenek-e a berlini kongresszusra, vagy sem? A többiek eddig a tavolmaradás mellett nyilatkoztak. — O r i á s i a r a d á s o k.

A „Standard” levelezője jelenti Sanghaiból, hogy Kinában óriási vízáradások voltak. Nagy területeket borított el a víz; többek közt Peking vidékét is. Nagyon sok emberélet esett áldozatul. — A szultán aláírta ama 3 macedóniai püspök beigtatási fermáját, kik a bolgar exarcha egyházi fenntartása alatt állanak. — Uj czukorgyar Csehországban Prágából érkező jelentés szerint Ausztriában nagy czukorfinomított létesítenek. A napi üzem 5000 m. mázsa nyers czukor feldolgozására fog terjedni. — A n é m e t u r a l o m E l s a s s - L o t h a r i n g i á b a n már is mély nyomokat hagy maga után a — germanisatio tekintetében. Egy francia utazó ugyasit az írja egy párisi lapban, hogy Strassburgban meg ma is beszélnek ugyan annyit francziául, mint a bekebelezés előtt, de már a vidéken nem találni 30 évesnél fiatalabb lakost, a ki francziául tudna — oly annyira elterjedt és elhatalmasodott a német nyelv.

Debreczen fejlődése a felsőbb nevelés tekintetéből.

II. Hogy miért nem haladunk a magasabb nevelés érdekében többi alkotásainkkal párhuzamosan, ennek oka feltalálható művelődéstörténetünkben.

Az aristocratia, a nagy földbirtokos osztály otthon, a család kebelében neveltette gyermekeit. A polgári osztály gyermekeinek neveléséről az egyházak gondoskodtak. Különösen a róm. kath. egyház gondoskodott eleitől fogva arról is, hogy a leányok magasabb foku nevelése végett elegendő zárdái legyenek. Azon szülek leányait, kik egyik vagy másik okból nem juthattak zárdába, idegen nemzetiségű magán nevelőintézet-tulajdonosok nevelték szakszerű felügyelet nélkül a nemzetiség és hazafiság nagy karára. Csakhamar belátták azt az érdekeket, hogy ez sok tekintetben nem jól van így; rajta voltak, hogy alapítassanak más felekezetek kebelében is nyilvános nevelőintézetek az illető egyházi hatóság felügyelete alatt; de ilyeneket létrehozni erő. így a reformátusoknál csak néhány egyház hozhatott áldozatot e célra s szervezhető leánynevelő intézeteket, hova azonban más felekezeti növendékek is járhattak. Ezen egyházak közt első helyen áll a debreczeni; ez már ötven évvel ezelőtt tisztában volt azzal, hogy leterdeke kívánja, hogy a leányok magasabb foku nevelésére is kiterjessze figyelmét, mert ez fennmaradásának, virágzásának egyik hatalmas tényezője. Ha a hazai egyetemes ref. egyház célja valósul, hogy közös erővel állítson magasabb foku leánynevelő intézeteket mindott, hol érdekei ezt egy kívánják; jól eshetik a deb. ev. ref. egyháznak azon tudat, hogy ehhez is egyik uttoró volt.

Az idők változtak. Az allamgepezetben a nő szellemi tehetségére is szükség van. Hogy tehetséget minél hatékonyabban tegye, gondoskodnia kellett annak fejlesztéséről is. — A magasabb foku nevelés ettől fogva nemcsak felekezeti, hanem a fíneveléssel egyenlő mértékben állami ügy is lett.

csakhogy nem tudom, hogy honnan s hogy hol láttam először? Néha meg, majd hogy ki nem találom, de rendszeren csalódom s minden szétfoszlik, mint az álom. Igen! nagyon sokszor töröm rajta a fejemet, anélkül, hogy valamit ki tudnék sütni.

Másokat meg röstellek megkérdezni, ne-hogy boldognak tartsanak. Végre is aztán felhagytam a kutatásokkal, annyival is inkább, mert fontosabb dolgokat forgatok most az agyamban.

Először is itt van a jobbágyok felszabadítása s a telkek fölöstása, másodsor meg rongált egészségem helyreállítása. Mellbajom van s e mellé még száraz köhögésben és almatlanságban is szenvedek; — napról-napra fogok, — arcom már is oly sárga, mint a halotté. Orvosom azt mondja, hogy verszegény vagyok s betegségetem „Amámie”-nek jellette. Erővel Gasteiba küld, de a bekebirő égre földre könyörög, hogy hon maradjak, mert nélkülem nem tud boldogulni a felszabadított paraszttokkal. Mit csináljak hát, hogy mindenhol eleget tegyek?

Aztán — igen! van még egy különös dolog. Valahányszor azt újságolja nekem valaki, hogy egy ösmerősom meghalt, sajátosság melabns hangokat vélek hallani, mintha egy harfát pengeneének rejtélyesen, edesen, s mindinkább erősebben. Megrétenek, valahányszor rá gondolok a halálra, a koporsóra...

A „DEBRECZEN” TÁRSZÁJA.

Uj szerelem, uj élet.

— Goethe. —

Szivem, szivem mi dolog ez?
Mi epezt most tegedet?
Mily idegen új élet ez!
Többé rad nem ismerék!
Tova minden, mit szeretted,
Tova, miért oly bus letted,
Tova bekéd s szorgalmad
S vele, mi még nyugalmat ad.

Lánczol tán a bájos alak,
A gyönyörű virágszál?
S nem ismerst tán rózsásabbat
Igazó hatalmánál?
... Oh mint szeretném kerülni,
Magsm tőle távolitni!
Hajh! hiába azon percben
Utam hozzá közel viszen.

Tündér varázs hálócskáján,
Mit szakítai nem lehet,
Az én kedves kis leánykám,
Visszatart így engemet, —
Ékép az ő bájöriben
Mint akarja, kell ugy élnem,
Oh mily nagy a változás,
Szeretlem most, csak most bocsáss!

Syrigambus.

»Viziók.«

Írta: Turgeneff Iván.
Fordította: Publik Ernő.
(Folyt. és vége.)

XXV.

Mikor ismét magamhoz tértem, háttal fekvém a pázsiton, tagjaimban sajgó fájdalmat érezek, mintha csak valaki jól megütlegelt volna. Eppen hajnalodott, úgy hogy a környezetet fel tudtam osmerni. Közélemben fűzfától árnyékolt utat pillantottam meg, mely egy nyíra erődbe vezetett, az egész környék oly ösmerősnak tűnt fel előttem. Emlékeztembe kezdtem visszaidézni átélit élményeimet s mikor a rémes jelenség jutott az eszembe, végig borzódott a hátam.

De miért remült meg Eliz annyira? kérdem önmagamtól. Ő is alá volna vetve a végzetnek? Halandó? Meghalt, megsemmisül, elenyészik? Lehetséges volna ez?

Mögöttem halk sohaj hallatszott. Hátra nézek — hát — a fűben két lépésnyire távol tőlem hosszú, hófehér ponyvolában egy fiatal hölgy*) volt elterülve. — Dus hajzata szétomolva, vallai meztelenül; bal keze a feje alatt, jobbja meg a mellére téve. Szempillái le valának csukodva s összeszorított ajkai között vöröses takték látszott. Eliz volna ez? Nem, nem, hisz Eliz szellem volt, e nő pedig csontból, vérből való. Hozzá közelédtem s feléje hajlék, Eliz! kiáltam. Te vagy?

*) Az orosz szabadság?

Ford.

Advertisement for 'KAROLY-ház' featuring 'LE HOUBLON' and 'TERERS'. Includes text about wine and health benefits.

Az 1868. évi XXXVIII. t. cz. az 5000 lakossal bíró községeknek két oszt. felsőbb népiskolát, a népesebb községeknek polg. leányiskolák fenntartását teszi kötelességévé s megengedi, hogy ezen tanintézetek fenntartására a község lakosait az állami adó 5 százalékaig megadóztat-hatja.

Miért nem állított hát Debreczen város, mely a finevelésre annyit tudott áldozni, — sem felső nép, — sem polg. leányiskolát 20 év óta?

Egyszerűen azért, mert a helyi viszonyok ily iskolák fenntartását nem követelték, ilyenre szükség nem volt.

A ref. egyház ugyanis leánynevelő intézetét 1872-ben úgy rendezte be, hogy az a leány felső népiskola felett jóval magasabban állott; csakhamar ezután 1874-ben, midőn nyolcz osztályúvá emelte, a négy felső osztályba a polg. leányiskolák számára a törvény által előírt tantervet vitte be, gondoskodott arról is, hogy a növendékek magán órákon a francia nyelvből is nyerhessekenek oktatást; így hát a nevelő intézet négy alsó osztályra elemi, négy felső osztályra a polg. leányiskolának felelt meg; e tanintézetbe felvétetik minden leány gyermek vallására való tekintet nélkül s bár a ref. egyház önére jöttől tartja fen, a más felekezettől magasabb tandíjt nem követelt.

Majd 1882-ben még egy varró osztályt is nyitott, ahol minden nemű női kézimunkát tanított; tehát még arról is gondoskodott, hogy növendékei, ha a szükség úgy kíváná, kézi munkájuk után tudjanak megélni.

Különbözik e nevelőintézet a törvény által előírt polg. leányiskolától abban, hogy az elemi és felső négy osztály egy igazgatás alatt áll, a polg. iskolának megfelelő osztályokban alkalmaztatott egy óráadó tanár, két tanítónő elemi iskolákra bir képesítéssel, nemely tanár egy osztályt együttesen hallgatott; történt pedig mindez azon okból, mert az egyháznak nem volt elegendő anyagi ereje, hogy anyai s formailag is oly képzettségű tanerőt alkalmazzon, mint ezt a törvény megszabja.

Ha nem felelt is meg formai tekintetben ez a szervezet a törvény szabványainak, hogy e nevelőintézet lényegében a polg. leányiskolával mégis egyenlő magaslapon áll, azt a vallás- és közoktatási m. k. miniszter a múlt évben maga elismerte; hogy megfelelt a helybeli intelligens közönség igényeinek, onnan lehetett következtetni, hogy a magán leánynevelő intézetek csakhamar felszólították; hogy kívánt-sikerrel működik, arról bizonyoságot tehetnek az intézet négy felső osztályát bevégzett azon egykori növendékek, kik már mint tanítónők működnek, vagy még a tanítónő képezésében vannak.

Jóllehet megfelelt az intézet feladatának, mégis a polgári iskolának megfelelő három osztályában 30—40, a negyedik osztályában 20-nál többre soha nem emelkedett a növendék száma.

Hogy tehát Debreczenben leányiskolák fenntartására nem volt szükség, azt a tények igazolják.

Aggodalommal vetjük fel a kérdést: megfelel-e ezen nevelő intézet mostani szervezetében továbbra is a növekvő követelményeknek, kielégíti-e az egyre fokozódó igényeket?

Ha minden körülményt tekintetbe vesszük, — kenyestelenek vagyunk azt felelni: nem.

Ugyanis a vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter megköveteli, hogy ha a községek, felekezettek vagy magánosok tanintézetek fenntartását államilag érvényeseknek kívánják tekintetni, formailag is a legkisebb részletekig tegyenek eleget a törvény szabványainak.

Ugyancsak a vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter ezeltől három évvel a polg. leányiskoláknál is felsőbb leányiskolákat szervezett, elaevezte első és másodrangú felső leányiskoláknak; az alsó rangú, négy osztályú leányiskolában kötelezett tantárgyul a német nyelv mellé a francziát is felvette; az első rangú, hat osztályú leányiskolát pedig azon kedvezményben részesíti, hogy az a növendék, ki mind a hat osztályt jó sikerrel végezte, vizsga letétele nélkül, bizonyítványa alapján a tanítónőképző intézet harmadik osztályába léphet be.

Ha figyelembe vesszük, hogy tehetősb polgárainak időről-időre magasabb képzettséget kívánunk a leendő feleségül, anyától s házi asszonytól; ha nem felejtjük el, hogy a változott viszonyok következtében városunkban az intelligencia jelentékenyen megszorodott, mert a nemes város, törekvéseiért mintegy kiérdemelt jutalmul nyert vasúti üzletvezetés, a királyi tábla hivatalnokainak, a katonai lakományok felépítéssel — nagyszámú katonatiszteknek lesz állandó lakhelyük, és ezek ha vagyonosok, leánygyermeküket társadalmi állásuknak megfelelő nevelésben kívánják részesíteni; ha arra vannak utalva, hogy leányaik kenyeret adó pályára lépjenek, oly iskolát óhajtanak, mely elteremtésére készíti elő, ha mindezen körülményeket tekintetbe vesszük, azon következményre jutunk, hogy ma már nekünk nem polgári, nem másodrangú hanem első rangú leányiskolára van szükségünk.

Miről legközelebbi cikkünkben írunk.

Bismarck otthon.

A letűnt államférfiú lakásáról és mostani életmódjáról a következő érdekes sorokat írják:

A herceg nagy multja dicsőségének elmerengésére igazán nem választott alkalmasabb helyet, mint Friedrichruhét. Maga a község alig számlál 180 lelket. A lakóház egyszerűsége megfelel a hercegi pár puritan háztartásának.

Bismarck egy magántitkár tart és családja négy inas, egy szakács, két kocsi és két lovasz kezei. Korán reggel szokott felkelni és akkor a parkban sétát tesz, azonkívül mindennap hosszabb kirándulást kocsin vagy lóháton a szomszéd erdőbe. Különösen a lovaglás portját őrzi most szenvedélytel.

E mellett a herceg előbbi szokásával ellentétben igen vendég szerető és nem egyszer fogad nagyobb társaságokat lakasan. Barátai és ismerősei, kikkel ezeltől csak ritkán és akkor is csak rövid ideig érintkezett, most szívesen látott vendégek nála.

A legésztelebennél társalog velük a napikérdések felett, masszor meg információkat kér bizonyos dolgokban, melyekről — mint maga szokta mondani — Tusculanumban nem igen értesül, szokoztat meg eleteből beszél el egyes epizódokat.

A herceg előbbi szokásával ellentétben igen vendég szerető és nem egyszer fogad nagyobb társaságokat lakasan. Barátai és ismerősei, kikkel ezeltől csak ritkán és akkor is csak rövid ideig érintkezett, most szívesen látott vendégek nála.

A legésztelebennél társalog velük a napikérdések felett, masszor meg információkat kér bizonyos dolgokban, melyekről — mint maga szokta mondani — Tusculanumban nem igen értesül, szokoztat meg eleteből beszél el egyes epizódokat.

Egész bucsujárat rendeznek Friedrichruhába a filonéliek nemzetei utazói, a kik aztán órahózzat állanak a park főbejárata előtt, varakozva a herceg megjelenésére s ha őt észreveve tisztelgésesen köszöntöttek, tovább folytatják utazásukat.

A kik elég szerencsésnek, hogy a nagy állam férfit nem láthattak szemtől-szembe,

meghálnak a primitív berendezésű vendéglőben, hogy másnap újra szerencsét próbáljanak így járt a napokban két angol család is.

HELYI HIREK.

* Nőegyleti árvaház. Tévesen közöltett lapunkban azon hír, mintha a nőegyleti árvaház építési bizottsága a Berger Jenő úr által készített tervet óhajtaná elfogadni. — Ugyanis az e tárgyban legutóbb tartott értekezleten egyaránt figyelemreméltóknak találattak a Tóth Béla építész úr által beterjesztett újabb — valamint a Berger Jenő úr tervét, és határozatul csupán anyai lett kimondva, hogy miután mind a két terv költéséget nélkülön az idő rövidsége miatt benyújtva, felkérendők lesznek nevezett urak, hogy költségvetéseiket úgy terjesszék be, miszerint vasárnap, folyó hó 27-én név szerinti szavazás útján határozat legyen a tervekre vonatkozólag hozható. Ezeknél fogva a napokban közölt hírünket illetékes helyről vett értesülés alapján helyreigazítjuk.

* A tiszántúli ev. ref. középiskolai tanáregyesület által 1890. aug. 26-án 27-én Debreczenben tartandó közgyűlés programja. Augusztus 25-én Este 8 órakor találkozik az „Arany Bika“ cz. vendéglőben. Augusztus 26-án. Délelőtt 8 órakor Állandó bizottsági ülés a főiskolai gyűlésteremben. Ennek tárgyai: a) A közgyűlés elé terjesztendő jelentések bemutatása. b) Az irásban benyújtott indítványok előleges átvezése. c) Folyó ügyek. Délelőtt 9 órakor közgyűlés a főiskola dísztermében, a következő programra: a) Elnöki megnyitó. b) Jegyző és pénztárnok jelentése. c) Számadásvizsgáló bizottság jelentése. d) Tanügyi szemle Dóczy Imréről. e) Jelentés a pályázatok eredményéről. A beérkezett pályaművek bírálata. Jövő évi pályázatok ügyében intézkedés. f) Felolvasás Fütő Mihályról a magyar irodalmi tanítás köréből. Delután 2 órakor közélet. (A közéletre a jegyek Elek Lajos jegyzőnél válthatók). Delután 5 órakor gyűlés a nyugdíjintézet közgyűlés. ennek tárgyai: a) Pénztárnoki jelentés. b) Számadásvizsgáló bizottság jelentése. c) Felolvasás a nyugdíjkérdésről Orosz Istvántól. d) A bizottság által beterjesztett ügyek. e) Folyó ügyek, indítványok. Augusztus 27. Délelőtt 8 órakor a közgyűlés folytatása. Tárgyak: a) A tisztikar lemondása, tisztújítás. b) Felolvasás Dr. Bacsoi Lajostól a tanügyi statisztika köréből. c) Szavazatszedő bizottság jelentése. d) Folyó ügyek s indítványok tárgyalása. e) Értekezés a természetudományok köréből. K. Kiss Józseftől. Delután együttesen vagy kisebb csoportokban a helybeli gyűjtemények, intézetek és gyártelepek megtekintése. Estefele kirándulás a nagyerdőre. Debreczen, 1890. július 14. A központi bizottság felkérte a h. m. -vásárhelyi, m. -sziget, m. -turi és hákasi tanárkarokat, hogy a h. m. - és gyámintézet, továbbá az egyesületi pénztárnok vezetés s a központi bizottság által megvizsgáltatott számadások felülvizsgálása végett saját kérelmével küldjenek ki egy egy tsgot, kik ezen feladatukat a közgyűlés előtti napon, augusztus 25-én teljesítendik, mely czeleből ezen nap delelőtti 8 órakor a főiskolai gyűlésteremben tartandó ülésre meghívattak. 2. A közgyűlésen csak azon indítványok tárgyalhatók, melyek legkezebb a közgyűlést megelőző napra, irásban benyújtatnak az egyesületi elnökhöz. 3. A közgyűlésen megjelentek szavazótagok, küldöttek és vendégek szíveskedjenek bejelenteni eme szavazótagok augusztus 20-ig Elek Lajos egyesületi jegyzőnél (lakik Fűveszkert utca 1080. szám), hogy az elszállásolás ügyében idejében lehessen intézkedni.

* A jog és pénzügyi bizottság tegnapi ülésén letárgyalta a rendőrkapitányi állásoknak választás útján betöltése tárgyában 48 bizottsági tag által aláírt indítványt; s javaslata ismét úgy hangzik, mint már egy ízben, a midőn Kovács Gábor biz. tag indítványozott ugyan e tárgyban, t. i. hogy maradjon a város az 1887-ben megállapított szervezési szabályzat mellett, mely szerint a rendőrkapitányok is ne választás útján jussanak hivatalokba, hanem a főispán által neveztesseken ki élet fogytig. Ugyanez alkalommal kérdés intézette, véa a bizottság elnökehez az általános tisztújításra vonatkozólag, illető kijelenté, hogy a tanácsban felmerült már e kérdés — s a határozat f. é. szeptember hó 4-ik éjére tettezték ki. Ekkor egy bizottsági tag azt indítványozta, hogy ily fontos ügyben elkerülendő azon szakbizottság vélemények mellőzése, — melynek hatáskörébe a hivatalok rendezése tartozik, — minek folytán jegyzőkönyvileg keressék fel a tanács, hogy ezen tárgyban hozott és hozandó határozatait véleményadás végett közölje a jog és pénzügyi bizottsággal.

* Vasuti tisztoképző. F. évi szeptember 1-én negyedik tanévét kezdi meg a Budapesti főnálló vasuti tisztoképző tanfolyam, melynek célja azok kiképzése, kik a vasuti vállalatoknál forgalmi-, kereskedelmi- és távirati szolgálatban mint hivatalnokok, alkalmazást nyerni kívánnak, vagy az, hogy belépni szándékozó a cs. és kir. hadseregbe, vagy a m. kir. honvédségbe mint tényleges állománybeli tiszt szolgált. Beiratkozási díj címében minden hallgatónak 10 frtot, tandíjképen 60 frtot kell fizetni.

A tanév szeptember 1-én kezdődik és egyhuzamban 10 hónapig tart.

A tanév befejeztével távozási bizonyítványt kapott hallgatók a hazai vasutakhoz osztatnak be és három hónapig tartó gyakorlati próbaszolgálat után a minden év október hó 10-tól december 23-ig terjedő időszakra megejtendő képestő vizsgára bocsátatnak s a vizsgálat sikeres megállása esetében a vasuti szolgálatra képestő bizonyítványt kapnak.

E bizonyítványok a magyar korona területén létező összes vasuti vállalatok által jogérvényesültek tekintetnek és pedig oly joghatályúak, hogy a forgalmi-, kereskedelmi- és távirati-szolgálatnál hivatalnokokká csak azok nevezhetők ki, kik a tanfolyamon a képestő vizsgát sikerrel letették.

Azok, kik szegényeségük alapján a tandíj fizetése alól magukat fölmenteni kívánják, ez iránt beiratkozás alkalmával a folyó évben kiállított niteles adatokra támaszkodó szegényeségi bizonyítványt a felszerelt külön kerénynyel folyamodhatnak.

A tanfolyam saját házában cselzseren és kenyelmesen van elhelyezve, külön szak-könyvtár és muzeum fölött rendelkezik és külön intézeti orvos működik.

Mindazok, kik e tanfolyamba az 1890.91. tanévre felvételtüket óhajtják, kellőleg felszerelt folyamodványukat a vasuti tisztoképző tanfolyam igazgatóságánál (Budapest, VIII. Luther- és Bezerey-utczák sarkán) legkezebb 1. évi augusztus hó 20-ig nyújthatják be.

* Az új üstökös. Coggia e hó 18-án Marsseleiben egy új üstökös födőzött föl. Külsője és mozgására nevez semmit se lehetett meg tudni, mint hogy csak egy pillanatil volt látható. Az üstökös éjjel felé van a meridiában és 3 fóknyira az északi szemhatár fölött.

* Testvéretek vagyok. Dicsőfi József általános fejtűntést keltett remek szokások mive kapható fizetésenként 10 krjaval Telegy K. L. könyvkereskedésében.

* Kísújzálláson — mint levelezőnk írja — a városi tanács elhatározta egy ártezi kut

A kincstartó.

— Történelmi beszély. — Írta: Dr. Bayer Ferencz. (Folyt. és vége.)

Szabács ostromát következő nap újra meg kezdtek; szólnak az ágyuk innen is, tulról is. Délitáj iszonyu robajjal omlik össze a kilencz torony legerősebbike a faoszlopi meg az omló föld vagy négyszáz törököt temetnek a sánczba.

Es ez így folyt vala napokig szüntelen; mig Mátyás belátta, hogy ily módon hosszúra nyulik a vár vivása. Azért felvonatá a Nándorhehervárról ide rendelt hadihajókat s be-bocsajtá egyik sötét éjjel a vizárokba, honnan azután reggeli szürkülettel mindenféle faltörő szerszámmal kezdi bontani a földvárat. A sok pattantysz csakhamar tátongó rést nyitott a falban melyen át Várdy Simon és Hág Ferencz hadnagyok cseh dandárjukkal iszonyu meszárlásba keverednek a megrémült oszmán-sággal.

Nem vitésdöglből vagy rongy életért küzd a tarfejű török s a csehek megjutva ott hagyva két vezérüket. Kinizsi Pál visszafordítana a futalókat, de késő, már két vitézet elnyomta a sokaság, a szakalások fejüket vették.

Mátyás visszavonulást rendelt, mert a keleti halmonkon föltetszik Alibég fölmentő hada. Magyar Balázs néhány harczedett dandárával eleje be a jövényeknek, kik az első össze csapás után rendetlen futásban keresnek menedéket a magyarok előtt.

Amikor a várbeliek ezt meglájk, fölhuzatja Harambég a fehér zászlót Szabács fokára. Követeli a szabad elvonulhatás feltétele alatt meghátrálni a magyarok előtt. — Mátyás re

áll és 1476. évi február hó 15-én Szabácsot összes kincseivel, fegyvereivel hatalmába veszi.

Mátyás most Szendrő ostromát vette tervbe, mihez a pápa és Velence is kilenczven ezer aranyat küldötték neki. De hogy annál erélyesebben folytathassa török hadjárata Szabácsot megerősített orszeggel Kinizsi Párral, bizárr, Szendrő közeleiben három varcosot építette maga pedig hadserege nagy részével Budára siette, hova országos gondok hívják vala.

Ez alatt a temesi baasiban Mihaloghli Ali és Iszkender zsákmányolnak vala, kik ellen Mátyás a három Dóczy testvérrel táborra java reszet inditá.

Buda alatt érte utól Dóczy László a királyt azon jelentessel, hogy Iszkender beg huszezer törökkel maradt a harcmezőn és Ali csak ügygyel bajjal szabadulhatott a Dunán keresztül.

10. A hűség jutalma, A király fényes bevoualással kívánata vitézei hadierényét megjutalmazni s azért táborát a török-bálinti uon ejeire megphentetve, csak keveszszamu kísérteivel szállott meg az nap meg Budán, hol Szapolyai és Rákaski fogadtak az érkezéket.

Vetőfenes tusza szeptemberi napra virradtak következő reggelien az egész udvar díszbe öltözöten várta vala a megerő hadsereg ünneplés fogadtaasát. A férfiak s nők ruhazata seiyem, barsony es atlasz, aranyezüst-virágokkal, csillogokkal és cirádakkal dugszadagun atszóve.

A pápa legatus fahéjszínű talárja mellett ott diszlik a bari érsek, mint napolyi követ rozspiros ornatusa, meg a velencei követ öletszurke bírranczkoba szedett jelmeze. A

barsony-öltözötű lovagok után a szolgák serege dancsolt egyenruhában lépett s a sárga mezét öltött királyt biborbarsonyba öltöztetett háromszáz ifjú követi. Csak úgy káprázik a véna nap szeme, a mint azt a tömérdek gyémántot, gyöngyöt és más ékköveket szemleli. Premek bogláros csatok, dragakövekkel kiert arany és ezüstgomboz, kocság és strucczokkal, fegyverek és löszerszám tengernyi változatossága színben alkában, fényben sokasodása a vár piacán, — hogy nyomon kövesse Mátyást.

A király udvarával a várkapuig megy eleje a bevoulot tábornak, s itt a díszmenet élere áll. Legelőli huszonnégy trombitás és kürtös halad egytorna szabasu díszruhában valamennyi aranyozott ezüstből széles cimerepaizost visel a mellén. Utánuk megy Mátyás és kísérte, mely mögött a gazdag hadizsákmányt hozzák. Legelőli lofarokas zaszlókot, dobokat, dragakövekkel kirakott török-szabalyak és badiszeretek továbbá pompás persaszóvetű süvegeket visznek, mik után keszeszaz török fogoly haladt Harambeggel az élükön, mindnyájan szegyenükben földre sötöt tekintettel. A díszmenetet a derek vitézek egész táborra rekesztu be.

Es miután a piacokra s utcákba össze sereglett tengernyi népsokaság bámoló sorai között elvonultanak, a várpalota egyik öblös termebe lépnek, hol a kapitányok sort állva katonáikkal bemutatják felséges urokaak a drága zsákmányt.

Miután meg Mátyás dicserő szavak, kísérteiben valamennyi katonájával kezét szorított s a velencei követ a királyt a szép kezdet folytatására buzdítja ekes beszédben —

elvezetik a török foglyokat s a díszes fogadásnak vége szakad.

De nem a vigalmaknak is egyszers-mind.

Mert a király egész udvarával a boldogságos szűz templomába ter most, hol a haladó isteni tisztelet után Gábor piébanos hu szeremisek frigyere mond egyházi áldást. Rákaski Balázs es Orszagh Piroksa esküsznek egymásnak örök hűséget.

A királyi palota dísztermében nagyszerű ebédetl vendégeit meg Mátyás azután az egész násznepet, melynek vegeztével valamennyien tanczra perdülének, míg kűn a frispalota előtti tereen bohóc-látványossággal mulattatja Leberzsi a nepet. Azután lovagi bajvívás, öklelesek, alarcos-menetek, gladiátor-viadalok következeanak az udvar szórakoztatására. Végül a mikor már az éji sötétséget nappali világgosságra derítő számtalan szövétnek is talpa felé eg vala — Mátyás pompás nyakékből s arany-brokát öltözékeiből álló ajándékkal kedveskedik Piroksának s meynaszonyi hozomány fejében haterz arany frtot ad kedveltjének, Balásznak at.

— Udvaromnak eltem ez órákat, beszél mutával haloszbabajába voual, — de levetem most a királyt hadd lehessen megint csak ember! Kinos állapot amikor a királyi megverző szvet takar! — Hogy a kincstartóban csalatkozám, legyen feljéitje; s a hatalmas Isten bosszuló keze utólerete. — Oh Mária! Mária!

Zokogva borul az apja ágyán békén alvó kis Corvin Jánosra.

furat... h... nek... zetes... Jámbo... mar... e... ezen... szál... vá... táv... kezde... * E... demnap... Ma... a volt... kie... a ha... nyai, me... v a n i... kinek a... velni... tanyai... libákat... kapitány... meje... El... ajtónál... vónó apa... szól al... cs ó n b... * Ki... bészörme... járásb... nevezet... * Ha... tük, ho... volt keres... több volt... gölés ok... * En... atából, a... sorsá... is bilen... fellegb... Igy... előt, a... h... letélet... Az el... hónapig... emelt föl... Es mi... san elpá... Meg a... lésen. Nagy... ügyed: — E... e n y h i t... Es fel... — B... tetesem... A nap... bírák mos... * Tüz... ütött ki... 1248. szá... letben, me... rangozó... oltók is... akkor már... A kár cse... tendő rend... * Kelle... u... segéde... meg ez... és fujjon... er... mulva isz... „Nos, mi... fujt előz...” * Posta... nek kiké... szolgálat... szolgálat... penzári... vánk. Buda... áll fönn, me... h... beiratko... akademia... ruma va... realiskol... ér... tanév be... pot s az... 7 hónap... osztatn... s... sító viz... galatra... lat sikere... által ki... bírnak, ho... ben a post... postatakar... nok, ille... egyen k... fogna... bizonyít... tetni. A tan... foltéve, ho... mat és s... kezdve fog... látogatás... kespest... tiszti min... rendszere...

furatát. 32.000 frtot szavazott meg e célra... furatást Zsigmondra bízta. — Kívánjuk, hogy a kisujzállások szerencsésebbek legyenek az értezi kuttal, mint mi! Másik nevezetesebb eseménye Kisujzállásnak az, hogy Jámor Tivadar nyomdát állított fel, mely már életelt is adott magáról, a mennyiben a kisujzállási közepánoda ez évi értesítőjén ezen új nyomda állította ki izlésesen. Kisujzállás fejlődésére vall az is, hogy 4000 frton vágószint építenek; a kijelölt helyiség kellő távolságra van a várostól s az építés már kezdetét is vette.

* Enyém a gyermek! Ez a téma mindennapos a rendőrség előtt. Ma is beállított egy jóképű tanyai ember a volt feleségével együtt, hogy döntse el a bíró, kinek a három estendős gyerek.

— Az anyáé — szól a bíró. — Az nem lehet, — okosodik a tanyai, mert a matrikulában az én nevem van iratva, már pedig azé a ház is, a kinek a nevén áll.

— Igen ám, de kend nem tudja nevelni. — Hát mi kell oda — veti a szót a tanyai — az anyjával sem tesz egyebet, mint libákat őriz.

— Ne feleseljen, — szól komolyan a kapitány — hallotta kend az ítéletet, hát meajjen. El is indulnak mind a ketten, de az ajtónál újra visszafordul a gyermekét kívánó apa.

— Kapitány ur könyörgöm alássan, — szól alázatos hangon — hát ugy kölcsonban. * Kinevezés. Bódogh Zsigmond, hajdu-böszörményi lakos végzett jogász, a szolnoki járásbíróshoz segély-díjas joggyakornokká neveztetett ki.

* Halálozás. Lapunk zártatakor értesültünk, hogy Dáné István, debreczeni polgár, volt kereskedő meghalt. A megboldogult több volt már 70 évesnél s halálát végelgyengülés okozta.

* Enyhítő körülmény. Egy-egy poros aktából, a melybe rossz emberek szomorú sorsa szokott lenni írva, pajkos tréfa sugara is billen ki néha. Egészen úgy, mint a fekete fellegből a nap fénye.

Igy volt az legutóbb is a törvényszék előtt, a hol D. Gy. fejére olvasták a kuriai ítéletet. Az elítélte annak idején a bírák csak 1 hónapot sóztak, a mit a kuria 6 hónapra emelt föl.

— És miért? Azért, mert D. Gy. derekasan elpáholta az anyósát. Még a bírák is csodálkoznak a fölemelésen. Nagyon néz a vó, fejét csóválja a védő ügyvéd:

— Én azt hittem, hogy azt a kurianál enyhítő körülménynek veszik. — És felsóhajtott az elítelt: — Büntesse meg az isten, a ki a büntetésem felemelte, egy anyóssal.

A bapsugar kiválna a szürke aktából. A bírák mosolyogtak. * Tűz. Ma reggel nyolcz óraker tűz ütött ki Kovács György nagymester-utczai 1248. számú házának udvarán levő istálló-épületben, mely a retek-utca fele esett. A harangozó nem vette észre a tüzet s így a tűzoltók is csak félóra mulva értesültek róla, de akkor már az istálló teteje teljesen leégett. A kár csekély. A tűz okát a delután megjelentő rendőri tűzvizsgálat fogja kideríteni.

* Kellometlen. Egy állatorvos így szól új segédéhez: — Vegye ezt a csövet, töltsse meg ezzel a porral, dugja a beteg ló szájába és fújjon erősen a csőbe. A segéd tíz perc múlva iszonyu savanyu arccsal tért vissza. „Nos, mi baja?” — „A ló megelöztött...”

* Posta és távirda tanfolyam Olyan egyének kiképzésére, kik a postai, vagy távirdai szolgálatban, számviteli, pénztári és kezelési szolgálatnál, valamint a m. kir. postakaraképenztári igazgatóságánál alkalmazást nyerni kívánnak, Budapestben már évek óta tanfolyam áll fonn, melyre ez idén szeptember 1-én lehet beiratkozni. Belépéshez jogi egyetem, vagy akademia vagy hasonragu intézetek abszoluturuma vagy legalább is főgimnáziumi vagy reálisiskola érettségi bizonyítvány szükséges. A tanév befejeztével távozási bizonyítványt kapott s az alapvizsgát sikerrel letett hallgatók 7 hónapig tartó próbaszolgálatra fognak beosztatni s e próbaszolgálat után a képesítő vizsgálat második részét képező szakvizsgálatra bocsáthatók. A teljes képesítő vizsgálat sikeres letételéről a vizsgáló bizottság által kiállított bizonyítványok azon jognathálylyal bírnak, hogy a posta- és távirdánál, nemkülönben a posta- és távirdaszámvevőszéknél, s a postakaraképenztári igazgatóságánál gyakoronoki, illetve tisztviselői állásokra csakis oly egyenk fognak kineveztetni, kik ily képesítő bizonyítványt nyertek, sőt a mennyiben segéd-tisztai állásokra az 1873. évi II. t.-cz. 5. §-a értelmében elsőbbséggel bíró igényjogosult al-tisztek nem jelentkeznek, ezen segéd-tisztai állásokra is az említett tanfolyamnak képesítő bizonyítványt nyert hallgatói fognak kineveztetni. A tanfolyamot végzettek szolgálati rangja, feltéve, hogy a gyakorlati ténen kellő buzgalmat és sikert fognak fölmutatni, azon naptól kezdve fog számíttatni, melyen a tanfolyam látogatását megkezdték. Az első évi tanfolyam képesített összes hallgatók posta- és távirda tisztai minőségben 700 frt évi fizetéssel és a rendszeresített szálláspénzzel immár mind

nyian alkalmazvák. Beiktatási díj fejében mindenki 10 frtot tartozik fizetni. Tandij 40 forint. Azon hallgatók, kik szegénységük alapján magukat a tandij alól fölmentenikivánják, ez iránt a beiktatás alkalmával az igazgató ságnál folyamodványt tartoznak benyújtani. — Azon hallgatók, kik szegény sorsukon kívül jó előmenetelt mutatnak, tizenketten a tanfolyam egész 10 havi tartama alatt a kereskedelem-ügyi miniszter ur ó nagyméltósága által 20 frtnyi havi pénzsegélyben részesítettek. — A tanfolyam saját házában czelszerűen és kényelmesen van elhelyezve, külön szak-könyvtár és muzeum fölött rendelkezik és az intézetben külön orvos működik. Fölvihataak mindazok, kik e tanfolyamba az 1890—91 iki tanévre belépni óhajtanak, hogy a szükséges bizonyítványokkal fölszerelt folyamodványukat f. é. aug. 20-ig a „posta- és távirda tanfolyam” igazgatójához (VIII. Luther és Bezeredy-utczák sarkán) küldjék be.

* Csőd. Szatmári György helybeli szabó ellen a debreczeni kir. törvényszék a csődöt elrendelte. Csődbiztos: Rottler Béla tészki bíró; tömeggondnok: Vályi Nagy Gusztáv ügyvéd.

* Halálozás. Mély részvétellel vettük azon gyász hírt, hogy Fekete Sándor megegyi főjegyző urnak Béla nevű kis fia f. hó 22-én elhunyt. A kis halottat ma d. u. temették el, nagy részvét mellett. Beke hamvaira!

* Kérem a bírásgót! Elítélte ma a kapitány P. Szabó Pétert, mert közbotrányt okozó illetlenséget követett el. — Egy napi áristonot kap kend, vagy pedig 2 frt bírásgót.

Megvakarja a fejét P. Szabó Péter és így felel: — Isten neki: adja hát ide a kapitány ur azt a rongyos 2 frtot.

* Köszönetnyilvánítás. A helybeli iparos ifjuság által a Margit-fürdő helyiségében rendezett jótékonycélú műkedvelői előadás jövedelméből, a négyelt árva háza javára adott 10 frtot átvettem, melyért is fogadják a nemese szívű ifjuság tagjai, jótékony négyeltnek nevében nyilvánított szívese köszönetemet. Veresné Szathmáry Teréz négyel. elnök.

Erről arról. Harcz a fűtápostákkal.

Az ugorka-szezonban páriát ritkító eset történt ma d. e. szerkesztőségünkben. Ámbár halálal lakolatok érte ha elmosdom, de mégis elmondom; hiszen ha nem mondanám el, ugy is meghalnék, mert kibőkné az oldalamat. Így legalább olvasóimért szenvedek mártírionot. (Talan még a kalendáriumba is bekerlök érte?)

No csak! Itt üldögélek nyugodtan a szerkesztőségben s el-elneztem, hogy udvarol egyik legyeeske a másiknak. Roppant szeretem a legyeket. (No, ezt meg kivülem nem mondta senki — tehát mégis van új a nap alatt!) Mikor a legyeeskek elröptek előlem, elkezdtem rajta gondolkodni, hogy az óra ingája vajon jobbról indult e vagy balról. Ekkor egy szerény kopogás felriaszt.

— Szabad hát! Az ajtó kinyílt, s egy hosszú ember állott előttem, kezében hatalmas papiros-csomóval. — Mi tetszik? — Én a debreczeni poéták azon szerkesztésen fajához tartozom, kiktől a redakció soha nem közöl verset. Itt fogták rank, hogy fűzfá-sipot kezelünk a költésnél, nem pedig lantot.

Ez uram a legsötétebb rágalom. Nekem lantom van; igaz, hogy kissé ócska mert a zsihogóban vettem — hitelbe. Hallja, uram, hitelbe — nemde van bennem poétai tulajdonság? — Mit kíván tőlem? — Én kiküldetésben vagyok itt. A debreczeni elnyomott poéták siralmá zeng szávaiban. Magamtól és szerencsétlen társaimtól itt hozok 100—100 drb nyári szerelmes verset szives közlés vegett.

És ezzel egy hatalmas nyalab papirost tett le emberem az íróasztalourá. Szívszorogva olvastam el az első verset, aztan a másodikat, de azonnal forogni kezdett velem a világ. Az első vers így kezdődött:

Ugy szeretlek, mint uszorsá a pénz, Ha soka nézlek, elvesztem az ész. Hát még a másodikat: A foghagyma nem oly szép, mint a rózsá, Születésemnél érte égek, Róza!

— Uram, hiszea ezeket nem lehet közölni! A hosszú ember elsápadt, aztán szikrázó szemekkel közelebb lépett hozzám. — Akkor majd kényszeríteni fogjuk. Ezzel kikialtott az ajtón, melyen több mint tíz sapadt képtű síheder rontott be. — Nem akarja közölni, ussak agyon!

Én kétségbeesetten kaptam fegyveremhez, az oltóhoz, de ugy látszott, hogy a lelkésüt itjak nem rettentek meg e.óti. Szik-

ráló szemekkel közeledek felém, miközben torkuk szakadtából ordították: — Ha nem közli, megöljük, felnégyeljük! — Nem tehetem, nem tehetem, kiabáltam még hangosabban. De meg is jártam ám vele, mert a fűzfá-poéták iszonyu dühvel rontottak nekem, aztan lenyomták a fejemet az íróasztalra s fenyegettek, hogy lefejez- nek nyomban.

Ekkor egy jó eszmém támadt. — Megálljanak. Tudják-e mért nem akarom közölni verseiket? — Miért, miért? — Hát csupán azért, mivel ezek olyan versek, hogy a magyar tudományos akademia okvetetlen megkoszoruzna mindahányat, ha pályázatra felküldenék. Eppen most van ott egy verspályázat — de megjelent művek nem pályázhatnak. Küldjek oda, én nem akarom elvenni egyikőjüktől sem a babért.

Ez a tanácsom általános megelégedést keltett. Azonnal elbocsátottak, még meg is köszönték jólelküségemet. Aztán mely hajlongások közt eltávoztak, csupán azt követni ki, hogy ez esetről hallgassak, mint a sir. De már csak megirtam, ha agyonütnek!

Azert ne csodálkozzék senki, ha az akademia legközelebbi verspályázatára ezer darab debreczeni vers fog érkezni. Még az is ki telik az akademiától, hogy valamelyiket megkoszoruzza.

Csipke Pál. Fürdőző asszonykák.

A biztos gyógymód — Malvin asszony tavaly nyáron megdöbentő felfedezést tett. Amint magára ölte, a sasibanban legelőször nyári pongyoláját, mely könnyű volt, mint egy szerelmi sóhaj és érke. mint Venus furó-lepedője, (ha u yan a habszülte istennőről nem Phöbus csokolta le tüzajkával a vizgyöngyöket) — ugy találta Malvin asszony, — hogy ez a pongyola kissé szűkebb lett, — főleg a csipők korvonalait duszadó egészségének tüntette fel, ugy hogy Malvin asszony menten betegségbe esett.

Felsőhajtott volna, s elájul, ha nem agdódk, hogy a felhullámzó kebelétől kettépatant a szoros derek. — Így azonban beerte az oldalszurással.

De aztán javabéli volt. — A házi orvos, oldalszurásokban specialista, két óra hosszat konzultált a férjével. — Ez az orvos tanácskozás a férjnek erős fejfájást okozott. — De végre is Malvin oldalszurása tudományos világitásban oly védelmes kortünetnek bizonyult, hogy három nap mulva Malvin asszony új pongyolával, 3 nyári toilettel és 12 skatulyával heves oldalszurás és zokogás között elbucszott a könyező férjétől, s repült egyenest — Marienbadba.

A sós viznek pompás hatása volt. Két hét alatt Malvin asszony karcsu lett, mint a fürdő-park szökkökutjának medenczeje fölé hajló habléany.

Hogyisne, mikor az oldalszurát elmosta a fürdő balzsamos levegője s Malvin asszony kezdte magát otthonosan érezni. S ez más szóval annyit jelent, — udvaroltatott magának.

Ezt is azonban csupán azért tette, hogy másoktól is hallja, mennyire használt természetnek a fürdőes. Főleg egy virgoncz miniszteri titkár-roska addig-addig magasaltta Malvin asszony előtt a fürdő gyógyhatását, míg egy egész friss pletykával szaporodott a fürdő szellemi menüje.

Két héttel később Malvin asszony megdöbentve tapasztalta, hogy recitív lett. — Az új pongyola bővített kiadásban is szűknek bizonyult. Ezenben a titkárroska karcsu lett, mint a fürdőkút faunja.

Óriási ijedelem. Megújult oldalnyílások. Pakolás nyakra főre. És Malvin asszony a kura vegleges bejezése előtt hazaszökött — soványkodik.

A háziornvosnak elpanaszolta baját a mollet-Malvin asszony. — Nem használt semmit doktorkám... sőt a mint látatja sajnos, még ártott. Aeskulap goudalotokba merült. — Két hé alatt soványabb letts aztan ismét hizott. Hm... hm. Tudja mit asszonyom, meajjen jövré ismét Marienbadba. — De az istenért doktor, hisz onnan jövrök.

Nem tesz semmit, csak latogasson oda, de vigye magával férjét. Gyuri ur d-rék férj, csakugyan elkíserte az idea Malvin asszonyt Marienbadba. Elkíserte, mert az asszonyka kijelenté, hogy egyedül nem megy.

Tudod kis uram anyi ott a tolakodo miniszteri titkár, hogy félek egyedül ott maradni. Te vigyázn fogsz reám. S Gyuri óri a feleségét — a gyögyomod kedvéért.

II. — A két barátnő. — Bettina és Ilona benső baráti viszonyban éltek. Erről a rendithetlen szeretetről csak ugy beszéltek városszerte, mint megkapó teleneméről.

Két asszony: egyformán csinos, egyfor-

mán kaczer éveken keresztül barátságban megferjen egymás mellett; férjikkel udvarlókkaal egyetemben hisz — ez valóban bámulatos.

Pedig még csak az a pajkos enyelgő vetyelkedés sem hiányzott náluk, mely egy közősön kiszemelt udvarlót oly neveltes helyzetbe sodorhat, mintha, teszem azt, egy marionettelátának, a mint két incelkedő vástot gyerek foalakon hol jobbra hol balra ránczigálja.

E ritka mód szerencsés ficzko, két szép asszony udvarlója valósággal abba a helyzetbe jutott már, hogy elátkozta tulságos szerencsét. Merő barátságából egyik asszonyka a másikhoz utasítá őt, a mint szerelmét emlegette.

Végül a kebelbarátnók nagy ámulatára egy harmadikhoz szegődött. Ilona és Bettina ezért a családásért baráti vonalukban leitek felfedezést.

Mikor a nyáron természetesen együtt, Tátra-Füred önzudn, fenyő illatos levegőjét szívták egyszerre csak ott terem a fürdő-körzön a renegát udvarló.

Bettina szöke és a szökek kevésbbé haragtarok, mint az Ilona-fajtájú baraa, tüzes asszonykák.

Bettina lanyhán kezét nyujtot: — Hogy kerül ön ide? — Az udvarló lágyan susogja: — Ön után jöttem asszonyom... a szivem...

Bettina oda fordul Ilonához. — Hallod Ilona, ez az ur te miattad jött Tátrafüredre. — Ah... s azt ön persze Bettinának mondja el. — De hölgyeim az istenért hallgassanak meg.

A két asszony felkaczag — Persze tudjuk, hogy azt akarja hallgassuk meg... Az udvarló végre szóhoz jut. — Kérem, legyen ugy, mint szép Bettina akarja. Ezentul bármint monok Bettina asszonyoknak, az Ilona asszonykák szöl és megforditva. Hisz önk hölgyeim, ideális barátnók, mindent elmondanak egymásnak... mindent...

A táncsteremben lihegve röpltek a párok. Bettina asszony, a „közös-udvarló karján libegett. Az mely az mént Bettina asszony ereiben keringett és a decolletage mögöl szállt fel illatosan: Bettina asszony különösen izgatott volt! A mint az udvarló helyére vezeté, lehajolt a szép asszony fülehez és ugy sugta: „egy óra mulva a park Apolló-szobránál.”

Bettina asszony felsóhajtott és a másik perczen látta, mint walcerezik mellette a közös udvarló a barna szép sugár Ilonával. De azt már nem láthatta, hogy Ilona asszony kezét fogott a monoklis urral halkán rebegete: — Tehát legyen: egy óra mulva a „Apollónál.”

Még néhány tour és a két asszony gerlicze mödra összecsokolódva albucszott egymástól. — A viszontlátásra holnap édes Bettina! — Au revoir holnap drága Ilonám! — Önnök sejtik, hogy a két kebelbarátnó jóval előbb nem várt viszont látásban részest a park Apolló szobránál.

Azt is sejtik, hogy onnan nem gerlicze mödra összecsokolódva vettek bucsut. A legszebb Isten lábait alatt oly jelenet játszódtott, mely nem annyira Hellás derüs szerelmi regéire, mint inkább egy harcziás eposra emlékeztet. Az udvarló ezalatt már Bécs felé gyorvatozott, menekülve a hirtelen kis kacskó elől.

Másnap Ilona és Bettina különböző irányban röpltek családi fészükükbe. — A „közös” udvarló? — Az ex-barát nőknél tovább ugyanazon irányban haladt. — És a kitarás... Hisz önk ugyis tudják, hogy mire vezet.

Morál: Szép asszonyok között a barátság megszűnik a — szerelennél és az asszonyok közti haragból, mely versenygést szül, hisüsgöt ébreszt, támad leggyakrabban a modern — szerelem.

Csiff. Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

DEBRECZENBEN.

a „Margit” fürdő-intézet telepén ujonnan épített, s a mai tudomány színvonalán álló

HIDEGVIZ GYÓGYINTÉZET május hó 20-án megnyílt.

Helyi vasuti közlekedés, — nyilvános telefon összeköttetés, — árnyas sétányok, — kitérő vendéglő. — Vidéki vendégek ellátásáról gondoskodva van. Intézeti orvos:

Med. Univ. Dr. TIHANYI SÁMUEL.

Kimerítő programok a fürdő pénztáránál és kívánatra a vidékre bementve megküldenek. — Előjegyzések a fürdő-pénztáránál bármikor elfogadtnak.

